

Так сколько же в действительности бедных в Украине и кто они? Согласно принятым в мире критериям, приблизительно 28 % украинского населения следует квалифицировать как бедных – эти люди страдают от недостаточного потребления продуктов питания, они не могут приобрести необходимую одежду и обувь, ограничиваются самыми дешевыми и не всегда эффективными лекарствами. Глубина бедности составляет 21,5 %, то есть в среднем расходы бедняков на 21,5 % ниже рассчитанного уровня.

Что можно и нужно делать? В основе стратегии преодоления бедности должно быть признание того, что этой цели нельзя добиться исключительно путем поддержки обездоленных. Необходим комплексный подход, ориентированный как на бедные, так и на относительно обеспеченные слои общества. Усилия государства по повышению уровня жизни всех слоев населения, независимо от их материального положения, должны опираться на обеспечение устойчивого экономического роста, всестороннее развитие и максимально полное использование трудового потенциала страны, улучшение ситуации на рынке труда [3].

Первоочередной задачей является проведение полномасштабной пенсионной реформы, ибо только так можно кардинально улучшить положение сегодняшних пенсионеров при стимулировании экономической активности населения трудоспособного возраста. Нужно вводить сначала добровольную, а через несколько лет и обязательную накопительную систему пенсионного обеспечения.

Необходимо добиваться снижения экономического неравенства путем внедрения гибкой налоговой политики, рациональных социальных трансфертов, стимулирования малого и среднего бизнеса, защиты прав мелких акционеров.

Необходимо принципиально изменить действующую систему льгот. Существование развитой системы льгот (в налогообложении, в оплате целого ряда услуг и т. п.) представляет одну из "болевых точек" нынешней социальной политики.

Система социальной поддержки уязвимых слоев населения должна быть ориентирована на действительно нуждающихся. Необходимо, чтобы парламентарии наконец преодолели свою "стыдливость" и назвали бедность бедностью.

Преодоление бедности – задача не одного дня. Настоятельно необходимой представляется координация разноплановых усилий, определение приоритетов на кратко-, средне- и долгосрочную перспективу. Достаточно быстроадресными действиями (преимущественно пассивного характера – денежными выплатами, субсидиями, помощью продуктами, одеждой и т. п.) можно искоренить абсолютную бедность в самых острых ее проявлениях. Смягчение же относительной бедности, связанной прежде всего с экономическим неравенством населения, потребует большего времени и усилий главным образом активного характера (помощи в трудоустройстве, в открытии собственного дела, в получении необходимой квалификации). Что же касается субъективной бедности, то для предупреждения вызываемых ею социальных конфликтов необходимо время, доверие к власти на всех уровнях и согласованные действия едва ли не всех социальных институтов общества.

Научн. рук. Сасина Л. А.

Литература: 1. Толковый словарь экономических терминов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bibliotekar.ru/biznes-15>. 2. Реферат на тему: "Преодоление бедности в Украине" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://studentbank.ru/view.php?id=63102>. 3. Статья "Проблема бедности в Украине" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.rusnauka.com/1_KAND_2010/Biologia/8_57307.doc.htm.

УДК [330.101.8]

Баденіна О. О.

Студент 2 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

АНАЛІЗ СТАНУ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Анотація. Здійснено аналіз тіньового сектору України, а також досліджено масштаби цього соціально-економічного явища. Визначено проблеми та шляхи їх подолання, окреслено перспективи подальшого розвитку економіки.

Аннотация. Осуществлен анализ теневого сектора Украины, а также исследованы масштабы этого социально-экономического явления. Определены проблемы и пути их преодоления, обозначены перспективы дальнейшего развития экономики.

© Баденіна О. О., 2014

Annotation. The article analyzes the shadow sector of Ukraine, and the magnitude of this socio-economic phenomenon. Problems and ways to overcome them were identified. The prospects of further development of the economy were outlined.

Ключові слова: економіка, тіньовий сектор, фактори розвитку економіки.

У наш час в Україні гостро постає проблема великої частки корупції, протизаконного виробництва і збуту продукції, фальшивих договорів і грошових процесів. Усе це, в свою чергу, є значною перешкодою для сталого економічного розвитку нашої держави. Для успішної та ефективної боротьби з тіньовою економікою важливо оцінити її обсяг. Дослідження шляхів детінізації економіки країни є актуальною проблемою подальшого розвитку та становлення економіки та суспільства України.

Питання щодо проявів та тенденцій розвитку тіньової економіки в Україні, її причини та методи боротьби з цим негативним явищем економіки досліджували у своїх працях такі видатні вчені України, як: В. Базилевич, З. Варналій, Т. Ковальчук, І. Мазур, О. Турчинов та ін. [1].

Але на сьогодні існує ряд невіршених питань, пов'язаних з ефективною діяльністю економіки України, а саме визначення перспективних напрямів подальшого розвитку та її детінізація.

Метою дослідження є аналіз тіньового сектору на вітчизняному рівні та визначення оптимальних шляхів для легалізації детінізації.

Значний внесок у розроблення сучасних наукових підходів до з'ясування механізмів тіньової економічної діяльності зробив О. Турчинов, який сформулював таке визначення тіньової економіки: "тіньова економіка – це економічна діяльність, яка не враховується і не контролюється офіційними державними органами, а також діяльність, спрямована на отримання доходу шляхом порушення чинного законодавства" [1, с. 32]. Перш за все, дослідження тіньової економіки викликає інтерес з точки зору загального впливу на протікання більшості економічних процесів та явищ, а саме формування і розподіл доходу, торгівлі, інвестування та економічного зростання в цілому. На період 2011 – 2013 рр. процес криміналізації економіки, зростання економічної злочинності несе за собою ряд серйозних погроз економічній безпеці України. Специфіка цих погроз полягає в тому, що вони мають як внутрішній, так і зовнішній аспект, бо реалізуються в діяльності зарубіжних і національних суб'єктів господарювання, організованих злочинних спільнот, що мають антигромадські інтереси. На сьогоднішній момент відбувається стандартизація тіньової економіки. Це закріплення тіньової економічної поведінки (наприклад, тіньового вивозу капіталу) в ті чи інші організаційно стійкі форми, які визнаються всіма учасниками даної діяльності і трансльовані наступними поколіннями зайнятих нею суб'єктів [2].

Причиною тінізації слугує недосконале державне управління економікою країни. Так, неефективна податкова політика призводить до зменшення надходжень до держбюджету через розростання тіньового сектору. Нестабільне законодавство відлякує підприємців від легалізації їх діяльності і примушує їх йти в тень. Але на сьогодні вже внесені зміни до чинного законодавства, враховуючи власний і міжнародний досвід. Адже велике значення має міжнародна узгодженість в законодавстві та державне регулювання економіки, тому що часто суб'єкти тіньової економіки користуються відмінностями в законодавствах країн для отримання доходу. Законодавчі акти України зобов'язують відповідальних посадових осіб інформувати правоохоронні органи про великомасштабні операції і надавати фінансово-господарські документи на вимогу правоохоронних органів.

Існують дві офіційні методики оцінювання обсягів тіньової економіки України: методика Державного комітету статистики України та підхід Міністерства економіки України. Держкомстат України розробив та регулярно використовує методику визначення обсягів тіньової економіки в рамках Програми розвитку системи національних рахунків [3, с. 50].

Аналіз даних Державного комітету статистики України за період з 2010 по 2013 рр., свідчить про збільшення рівня тіньової економіки в Україні в 2012 р. на 31,1 %. Цей показник порівняно з попереднім роком збільшився на 2,3 % і вперше за останні роки вийшов за межі порогового значення (не більше 30 % від ВВП), ставши показником, який знаходиться в небезпечній зоні серед показників, що характеризують стан макроекономічної безпеки в державі. У I півріччі 2013 р. порівняно з відповідним періодом минулого року, тінізація української економіки зросла на 8 % і склала 39 % (за попередніми даними Держкомстату України). Активізація тіньової економіки в Україні є наслідком реакції бізнесу на фінансово-економічну кризу, неефективну податкову політику та бюджетну підтримку реального сектору економіки [4]. Тому економіка країни потребує жорсткого регулювання з боку держави.

Задля того, щоб підвищити рівень економічного розвитку держави, подолати проблемами тінізації та породжену нею корупцію, необхідно внести зміни у трьох аспектах: соціально-економічному, політичному та правовому.

Отже, єдиним правильним шляхом і запорукою соціально-економічного прогресу нашого суспільства є легалізація тіньового сектору економіки за рахунок демократичних перетворень у суспільстві, подальшого розвитку соціально орієнтованих ринкових відносин і вдосконалення механізму господарювання. Реалізація зазначених та інших заходів щодо подальшої детінізації економіки не лише сприятиме формуванню повноцінного ринкового середовища, розвитку економіки і суспільства в цілому, а й забезпеченню відродження та ефективного розвитку вітчизняного підприємництва. Тому проблема детінізації економіки потребує подальшого вивчення та дослідження.

Наук. керівн. Кліменко О. М.

Література: 1. Головніна О. Г. Методика оцінки тіньової синергії соціально-економічного розвитку системи / О. Г. Головніна // Вісник Сумського Національного аграрного університету. – 2011. – Випуск 8. 2. Мельни-

кова В. Національна економіка / В. Мельникова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с. 3. Куссулакос Я. Неофіційна економіка в Україні: вимірювання та оцінка впливу на доходи населення : навч. посібн. / Я. Куссулакос, В. Саріогло, Г. Терещенко. – К., 2010. – 136 с. 4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

УДК 336.1.07.(477)

Болкун К. В.

Піляєва О. В.

Студенти 2 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ СПРИЯТЛИВОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто проблему стратегічного управління фінансовою системою України, етапи стратегічного управління і роль фінансового контролю соціально-економічної сфери з боку держави. Визначено ряд заходів у стратегічному управлінні для зміни негативних тенденцій розвитку фінансової системи.

Аннотация. Рассмотрена проблема стратегического управления финансовой системой Украины, этапы стратегического управления и роль финансового контроля социально-экономической сферы со стороны государства. Определен ряд мероприятий в стратегическом управлении для изменения негативных тенденций развития финансовой системы.

Annotation. The article discusses the problem of strategic management of the financial system of Ukraine, the stages of strategic management and the role of financial control of socio-economic sphere by the state. A number of activities in the strategic management were identified to change the negative trends in the development of the financial system.

Ключові слова: стратегічне управління, фінансова політика, фінансовий контроль, стратегічний аналіз, фінансово-кредитна система.

В умовах сучасної української державності недостатньо уваги приділяється важливим питанням стратегічного планування та управління, моделювання процесів майбутнього розвитку країни при застосуванні новітніх технологій. Особливо гостро це відчувається у фінансово-бюджетній і фінансово-кредитній сфері. Для України як країни, що розвивається, з перехідною економікою, найактуальнішою проблемою є формування правильної фінансово-кредитної політики.

Метою дослідження є аналіз стратегічного управління у формуванні фінансової політики України. Для прогнозування процесу розширеного виробництва та якісних змін у національній економіці необхідно не тільки розробити, а й використовувати систему макроекономічних індикаторів, які б відображали й особливості розвитку країни.

Проблемою розвитку стратегічного управління економікою займаються багато вчених України і світу, і ця тема все ще є актуальною і дискусійною. Серед вітчизняних вчених заслуговують на увагу праці таких вчених-економістів, як: Базилевич В. Д., Савлук М. І., Чухно А. А., Бобров Є. А., Вахненко Т. П., Ведут М. І., О. Пустовойт, Сімонов В. С., Бухтєєв Н. І. та ін.

Держава завжди повинна відігравати важливу роль у формуванні сприятливої фінансової політики, яка б була основою цілеспрямованого макроекономічного механізму, який сприяв би програмним структурним змінам в економіці. Для реалізації цього положення передусім необхідний фінансовий план, який був би не тільки директивою, а й прогнозним документом, що передбачає прийдешній стан економіки. Такий документ – держбюджет, що є основою вибору довгострокової стратегії на стадії планування. Необхідною умовою державного планування є чітка регламентація та структуризація самого процесу планування, яке неможливо без контролю з боку держави [1].

Фінансовий контроль є незамінним при плануванні основних напрямів соціально-економічного розвитку держави на етапі прогнозування, тому він є необхідним для досягнення мети стратегічного управління.

Важливим етапом управлінського циклу є стратегічний аналіз. Він передбачає виявлення всієї сукупності зовнішніх і внутрішніх факторів розвитку, оцінку реального стану економіки та її можливого стану у майбутньому через пошук прихованих резервів економічного зростання.